

OR.JUNA

NACIONALISTIČNI ORGAN.

NAROČNINA: za Jugoslavijo: za tri mesece 12—Din.; za celo leto 48—Din.; za inozemstvo je dodati poštino. Oglesi po ceniku. — Pesamezna štev. stane 1 Din.

LASTNIK IN ODGOVORNI UREDNIK INŽ. F. KRAJEC.

IZHAJA VSAKO NEDELJO!

REDAKCIJA IN ADMINISTRACIJA: Arena Narod. dom. Rokopisi se ne vračajo. — Anonimni dopisi se ne sprejemajo.

POŠTNINA PLAČANA V GOTOVINI!

Tovariši! Poživljamo vas, da se strogo držite discipline. Za vsak samovoljni nastop odgovarja član odboru. Živimo v dobi organiziranja, vsaka akcija nam delo v tej smeri otežuje. Ne spravljaljajte nas z nepotrebnimi avanturami v zadregol! Ne otežujte nam organizatornega dela! Oblastni odbor Or.ju.na. Ljubljana.

Cirilova tiskarna.

Povsod na svetu se izdajice, nezvesti državljanji občajo ali so obsojeni na desmrtno žico. A pri nas? Dovolite mi, da se ne dotikam te krvave naše rane.

All samo vprašam: Kdo ni dolžan namlati besnega psa, če se zakadi nan in ga hoče smrtno ugrzniti? Kdo bo zameril poštenemu človeku, ako s »kuburom« ali nožem požene razbojnika, ki hoče navaliti na negovo hišo, a ne čaka, — da ga bodo oropali in ubili — dokler ne pridejo na domočlavni redarji, ki so medtem sladko snali in dremali?

Don Juraj Biankini.

Tako naš član, duhovnj oče, ki mu je snej starosti pobelil glavo, čigar srce pa v mladenički gorečnosti utripi in za naš narod. Tako on, ki je celo življenje deloval nesobično, da se ustvari naša država v srečo in čast narodu našemu.

V celi Jugoslaviji bi težko našli časopis, kateri bi imel več zasluga na današnjem stanju v naši državi, kadar jih ima časopisje, ki se tiska v Cirilovi tiskarni. Z uprav sadistično naslado je to časopis razdiralo vse ono, kar je bilo ustvarjeno s krovjo in nebrojnim žrtvami naših najboljših. Potvariane laž, obrekovanje vse, vse je bilo temu časopisu dobro, da je vzbujalo nerazpoloženje v Jugoslaviji. Varna ni bila niti osebna čast, niti privatne razmere pred temi reptili. Prizanašalo ni nikomur, niti mu ni bilo svetega, niti nedotakljivega. Štiri dolga leta po preobratu sejalo versko plemensko in strankarsko mržnjo, podžigalo brata proti bratu v zasplojeni strasti. Koliko gorja je izšlo iz te kovačnice mržnje in razdora!

V te trdnjavci gospodujejo ljudje v posvečeni oblekli, gospodujejo oni, ki so sprejeli vzvišeno misijo Onega, ki je za svoj evangelij daroval svoje življenje. Ta evangelij pravil: »L'ubl svo exa bližnjega kakor samega sebe.« Toda ti gospodje so pozabili na ta evangelij, oni ljubiš le samega sebe in v tej brezmejni sebičnosti pozabljajo na svojega bližnjega. Mar je tako delal Sin božji, kakor delate vi! Pokažite nam samo eno mesto njegovega evangelija, kjer on hrška brata proti bratu. Mi pa vam

Ljubo D. Jurković:

Preporod našega naroda.

Naše narodno edinstvo je polnoma priroden proces: proces, katerega ne more preprečiti nobena sila, ne notranja, ne zunanj'a; ne Nemci, ne Madžari ne Italijani, ne avtonomisti, ne Radič in tudi ne revizija Vidovdanske ustawe, katera dela na to, da naša država ne bode močna, edinstvena in moderna; tega ne bode preorečila tudi ona revizija ustawe, katera deluje na to, da bi živel naš narod še nadale razdeljen, ter da svoje energije in sposobnosti deli s tremi.

Mi hočemo revizijo ustawe, ampak tako, katera nam bode dala še večje varancije za državno edinstvo, katera nam da eno ime in bo-

Naše narodno edinstvo zahteva: 1. zgodovinsko - ekonomski potreba; 2. geografska pozicija; 3. socijalno - ekonomski podrejenost in ugroženost.

Naše narodno edinstvo zahtevalo razni socialni, ekonomski, politični in kulturni razlogi. Radi tega nam je potrebna in tudi mi hočemo močno, moderno ureno državo.

Razen ostalih zaprek pri ustvarjanju našega narodnega edinstva, zavzema prvo mesto to, da narod sam ni nacionalen. Radi tega ni pri nas ljubezni za državo, niti vere v njen moč in bodočnost. Zato pa gre pri nas marsikaj tako, kakor ne bi moralno iti.

Mi jugoslovanski nacionalisti hočemo preporod vsega naroda. Ta preporod pa pride s širjenjem načionalne in državne zavesti.

Zdavn smo vedeli, da je »nacionalna družba nemogoča brez nacionalne države«. Torej nacionalna država obstoi, treba je ustvariti le še nacionalno družbo. Pravo nacionalno društvo mora biti prožeto s pravimi socialističnimi idejami, ustvariti mora socijalno pravico, razliko slojev mora ublažiti, urediti in stopnjele eliminirati. Globoko smo uverjeni, da more edino društvo, katero je v resnicu nacionalno, rešiti ureditev vseh nacionalnih problemov, kateri se nahajajo med narodom.

Radi tega organizira »Oruna« vse one sile, katere hočejo delovati na tem, da preporodi našo družbo v temelju, da ga nacionalizira v pravem smislu te besede.

Jasno je, ko bode naša družba nacionalna, tedaj bode tudi naša država močna naše narodno edinstvo bode ustvarjeno in naša kultura se razvije do najvišje stopnje. Tedaj bodo doli človeštvo to, kar smo mu dolžni.

Če bi delali drugače, ali če bi nič ne delali, tedaj bi pronadli, zginili bi in bili blizu človeštva na kvar in skodo. Vsakdo izmed nas in naših potomcev bi se čutil nesrečnega in nezadovoljnega. Kai hočete zapustiti svojim potomcem lešega in boljšega, nego je velika nacionalna kultura in močna napredna in moderna načinalna država, kjer vlada en jek, eno srce in ena duša.

Ta občutek, to zadovoljstvo naj nas vzpodbuja na delo, naj nas v delu navduši, naj nam bode nagrada za naš trud.

DR. J. STEFANIČIĆ:

Potreba enotne nacionalistične naš rankarske fronte.

Narodno in državno jedinstvo Srbov, Hrvatov in Slovencev je izraženo in uzakonjeno v Vidovdanski Ustavi. Vidovdanska ustanova je zrušila vse plemenske ograje, v njej je postavljen temelj jedinstvene države, v kateri je vsem delom naroda, kakor tudi vsem družbenim slojem dana možnost, da se razvijo in izpopolnjujejo na vseh poljih ljudskega delovanja, posebno pa na gospodarskem, političnem, socijalnem in kulturnem. Ustanova je izglašena in donečena zakonodajnim potom po večini ustavotvorne skupščine, izvoljene na podlagi enotnega volebnega reda. Tega historičnega dejstva ne more izpodbiti trditev takozvanega Hrvatskega bloka, ki na čelu z Radičem ustavi odreka pravnoveljavno moč radi tega, ker večina hrvatskih političnih zastopnikov ni sodelovala pri njenem donošenju. Nasprotno so baš hrvatski blokaši najmanje kompetentni in upravičeni izpodbijati in kritizirati ustanovo, to pa iz jednostavnega razloga, ker kot mandatorji hrvatskega ljudstva, izvolje-

ni na osnovi že omenjenega enotnega volebnega reda, niso storili svoje poslanske dolžnosti in se niso udeleževali ustavnega boja v ustavotvorni skupščini. Odgovornost radi te abstinenčne politike leži na njihovih plečih in zgodovina jih bo obsodila,

Toda naš notranji položaj postaja vedno bolj zapleten ne samo radi tega, ker tkzv. Hrvatski blok ustave sploh ne priznava, marveč še vsled tega, ker tudi druge stranke in strankarske struje naravnost kričijo po reviziji ustanove. Sploh se vsa sedanja volilna kampanja suže okoli tega demagoškega gesla.

Značilno je zlasti to, da se je celo vladna radikalna stranka, kot nosilka Vidovdanske ustanove razcepila v ustavoroverne radikale (Pašić) in v revizionistične neodvisne radikale (Protić). Iz tega razloga pa se je razdvojila tudi bivša najmočnejša demokratska stranka v ustavoroverne pristaže Pribičevića in v revizioniste Davidovića, dočim so se od te stranke docela uceplili naprednjaki in liberali. Ta pojav v demokratski stranki, dal je kar znano, tudi povod za razbitje vladne koalicije in za uvedbo radikalne volilne vlade. Sploh pa so se vse stranke bodile iz ustavnih, programatičnih ali iz osebnih nasibov razkrojile v drobce in korakajo v volilni boj podvajene, potrojene ali pa celo početvorenje.

Izgledi v delazmožni sestav bo dočelo narodne skupščine postajajo brezupni. Splošno se že danes od strani samih političnih krogov priznava in predvideva, da bo bočna narodna skupščina še slabša od prve, ki je bila ravno vsled sproje delenezmožnosti tudi razpuščena.

Vsi znaki torej kažejo, da se s hitrimi koraki bližajo neodložljivemu razpotazu. Pa evo zakaj? Eventuelno obnovljena radikalno-demokratska ustavoroverna koalicija bo silno oslabljena in ne bi mogla mirno razpolagati v skupščini s tako večino, da bi mogla mirno izvesti ustanovo in z njo združene zakone o obči upravi in samoupravi, kakor tudi druge zakone, ki že vsakdanje ljudske potrebe nujno zahtevajo (ureditev gospodarstva

in prometa, enoten davčni sistem, agrarna reforma in kmetijstvo, delavski zakoni, uradniška pragmatika itd.) Ako pa bi v najugodnejšem slučaju tudi prišlo do kakor širše ustavoroverne koalicije, bi bila ista le ob prehodnega značaja, to pa vsled latentnega razkroja, ki se zlasti pojavlja v strankah tedaj, ko sodelujejo v vladi.

Na drugi strani bi se moglo zgoditi, da se vse revizionistične stranke kot zaklete sovražnike Vidovdanske ustanove združijo v en večinski blok, ki bi strmoglavil vladu v skupščini. S stališča političnega demokratizma in sedanega parlamentarnega sistema, ki je tekmo zadnjih let dokazal svojo nezrelost in nesposobnost, bi se moralni večinski bloku poveriti vladni posli. Posledice takega početja ležijo na dlani. Heterogeni blok bi bil mogoče edin v govorih točkah revizije, pokazal bi pa popolno nesposobnost pri urejanju vseh ostalih državnih poslov. Nastopil bi razkraj državne politične uprave, ustavne borbe bi bile brezkončne, po celi zemlji pa bi se razpasle krvave plemenske borbe in v splošnem kaosu bi zadržala pravčata meščanska vojna, ki bi vodila v končni razpad. Misogrede bodi emenjeno, da v svoji brošuri »Naša domačija« (september 1922) zastopam stališče stanovskega zastopstva v narodni skupščini in v vse samoupravnih korporacijah, ki se ima vvesti potom popolne depolitizacije in to v sporazumu vseh političnih činiteljev. Toda mesto sporazuma se nadaljuje strastna strankarska borba brez vsakega izgleda na povojjen izhod.

Že izid predstojecih volitev bo dokazal, da stojimo tik pred razsulom. Edini izhod iz situacije bi bil le še, da se vse nacionalistične in nadstrankarske organizacije četnikov, dobrovoljcev, orjunašev, Nar. obrane, skupno s stanovskimi organizacijami združijo na programu »Zvezda ustanove« v en blok proti vsem rušilcem ustavnega reda, ki naj bi v kritičnem momentu izdejstoval, da se sestavi nestrankarska narodna vlada za spas države.

Aleš Potočnik:

Zaščitniki Slovenstva.

Naš nekdaj kruto zatirani narod, ki ni imel nikdar zaščitnikov in česar vladajoča stranke so bile vse prej kakor slovenske, je z ustavotviro Jugoslavije dosegel svoj varen vrstan, da se mu ni več bat za obstoj. Slovenski jezik, doslej brezpraven, je mahoma postal državni in uradni jezik; šole, ki so nas samo raznaročovale, so nostale naša last in služijo vzgoji mladine v našem duhu; najvišja mesta v državni upravi so dostopna sposobnim našim ljudem, mesta, odkoder se je odločevalo o nas preko nas, brez nas in proti nam. Našli obupnih borb za najprimitivnejše človeške in državljanske pravice le konec in z vso silo se lahko lotimo gospodarskega in kulturnega življenja, za koje smo mogli delovati pod tujcem samo s cepljeno silo, kajti glavno naše delo in energija se je porabilo v borbi za obstoj naroda kot takega.

Zdaj, ko so nam šole, šolske srednje in visoke privržene po naravi, kakor je to bilo dano vsem drugim narodom, zdaj ko imamo jamstvo za obstoj našega naroda v naši Jugoslaviji, zdaj se oglašajo neotrebni zaščitniki Slovenstva, da opozarjajo na nevarnost pogina, ki je ni, da povzdignejo visoko v svoji demagoški brezobraznosti ščit Slovenskega, ki jim je bil vedno hekuba.

Javili so se zaščitniki: klerikalci in poklerikaljeni socialisti. Lepa družba se je našla, res lepa, ki si

prisvaja pravico nastopati v obrambo Slovenstva zdaj, ko ni več ogrožen! Kje ste bili doslej, vi gorenči Slovenci, ki vas kar zona obiliva, pri nevarnosti pogina, ki grozi slovenskemu narodu v tej državi? Poglejmo si iz lica v lice! Ali niste to vi, ki vam je bil moto, da je narodnost paganstvo? Ali niste to vi, ki ste trdili, da je bistvo Slovenstva katoličanstvo? Ali niste tisti lškarjoti, ki ste hujšali narod na svoje osvoboditelje? O, kandelabrski govorniki! Ali ste že pozabili denuncijantske okrožnice, ki je marsikateremu ročaku prinomogla do persekcij in smrti? Ali niste to vi, ki ste zahtevali naj se slovenski politiki postavijo na najnevnejše fronte, da se izkaže tisočletna zvestoba sužnjev? Ali niste to vi, ki ste izpremenili Talijan hram v dobičkanosno podjetje za svoje pristaše? Ali niste to vi, ki ste vseučiliški fond izročili svojemu trgovskemu podjetju v trgovske spekulacije? Ali niste to vi, ki... Delga, predolga je vrsta vasi grehov, celo vaše dejanje in nehanje sestoji iz samih zločinov proti slovenskemu ljudstvu. Ali vas nisram, da se sedaj, ko nihče, zaščite ne potrebuje, kakršno ponujate vi, postavljate za predstavitelje najčestjega Slovenstva in bijete plat zvona, vi mežnarji in grobokopni naroda! Jama, ki ste mu jo kopali, grozi vam in zaupamo v zrelost in uvidevnost našega ljudstva, da vam bo prej ali sicer odkazalo za vedno.

„Nikoli nismo pred nikomur ležali na trebuhu!“ Tako urbi et orbis oznanjata Korošec in Pušenjak. Eh, vi, ki veste, kje se peta liže, ker ste jo izlali, odkar živite, ali je niste izlali na trebuhu ležeč? Vi, jegulje brez hrbitenice in tilmika, kaj se bjegete na prsi in povdarijte svoje slovenstvo, ki ste ga tolkokrat onečastili? Napadate vstrajno, vhemeno z vsemi mogočimi lažmi bratski narod srbski, ki nam je priboril svobodo! Ne 28. oktober 1918 ampak srbsko orožje in orožje jugoslovenskih dobrovoljev nam je priborilo svobodo. Če smo Slovenci in Hrvati storili kaj za osvoboditev, ne gre to na vaš rovati: vaša stranka je še danes žalostna svoboda, ker ji je izvita iz rok za večne čase supremacije v Sloveniji, še danes si želite nazaj habsburških loncev, petolizci in izdajalci Slovenstva.

Verni opredore so vam postali pri delu zoper edinstvo naroda in države neukerati bivši socijalistični ideologji, ki so se umaknili s poprišča delovanja za proletarske sloje, bržko so si materialno opomogli in si sezidali vile. Ker pri proletarcih, ki so iz zastopanja njih interesa kovali kapital zase, nimajo nikake zlombe in ker socijalistična stranka nima smisla za ozkogrudi separatizem, sili o ti marksistični ideologi v klerikalce. Briga nas socijalizem zdaj, ko imamo vilo pod Gradom in nam po državi vpeljano podjetje nosi tisočake. Naj proletarec vsak sam gleda, da si bo opomogel, kakor si je ta gospod od oblačilnice. Ko je materialno preskrbljen si skrbi za zabavo z izdajanjem »Avtonomista«, kamor pošiljajo separatisti izbruh svojega meglenega avtonomizma. Čuli smo, da je tudi drugi ideologji socijalizma, povzročitelji znane izjave kulturnih delavcev, uskočil v klerikalni tabor. O, diurnist na ravnateljskem mestu borze rada, o deklarant, o kulturni delavec, kako se prevede stavek: Quando que bonus dormitat kufinus! Hodita srečno, naša sta mesto, kamor spadata, vajin socializem je bil humbug, klerikalci pa se veseli pridobiči ter ljubijo uskoke in spokornike.

Avtonomistom pa kličemo: Ujedinitenje je z elementarno silo na pohodu! S poti, ali vas pa pohodi. Se sauve qui peut!

Boško Mašić:

Nacionalisti in jugoslovenski de avci.

S pokretom jugoslavenskih nacionalistov stopa naš nacionalizem v novo, obširnejšo fazo, ker deluje ne le na olitčnem, temveč tud na socijalnem, ekonomskem in občekulturnem polju.

Jugoslavenski nacionalizem ni proti socijalizmu, temveč ima z njim mnogo skupnih točk. Posebno v reševanju socijalnih vprašanj je cilj isti, razlika je le v načinu in v polazni točki socialne reforme. To se načela tudi v našem programu, kjer stoji: »Nacionalistična omladina bude propagirala integralni nacionalizem v prostrem, pravnem, ekonomskem in socijalnem življenju naroda«, kar pomeni, da si vzamemo za dolžnost tudi reševanje socijalnih vprašanj, ampak na bazi nacionaliz-

(»Budučnost.«)

ma, ker trdno verujemo, da bomo ustvarili edino na ta način, tudi na socijalnem polju, pozitivne in trajne rezultate. To naše mišlenje in verovanje rezultira iz opažanja razvijanja in napredka socijalističnih potreb pri onih narodih, kateri so največ dali za socijalizem, ne odrekajoč se pri tem nikoli nacionalističnim idejam in aspiracijam, za katere ustrejanje so vedno podredili socijalizem nacionalizmu. Najeklatantnejši primer za to so Nemci.

Mogel bi nas kdo vprašati, zakaj ne gremo s socijalističnim blokom? Zato, ker propagira internacionalni nacionalizem, a s tem omoljavaže patriotski čut in ruši pojmom domovine. V našem programu stoji: »Človeštvo je velika zajednica, v kateri naj postane narod izrazita enota. Vrednost obče človeškega življenja je vrednost sinteze tega, kar daje vsak narod, kot specifični faktor ljudski zajednic.

Zato hočemo razviti v našem narodu najprej razne vrednosti, da bode mogel v človeški zajednici vzeti dostojno mesto in biti vidljiv faktor zajedničnega ustvarjanja.

Socijalistični pravijo: »Za nas nima nacionalna borba smisla, za nas je to končana stvar.« Če bi bila nacionalna borba v resnici končana stvar, bi mi to prvi veselo pozdravili in šli, na tej močni osnovi, dalje z delom za napredok in dobro našega naroda. Ali nih tak? Danes je še in še kako razvita nacionalna borba, katera absolviira vse delo in vse misli naiboljših sinov te zemlje. In ravno radi te borbe je ves razvitek in napredok našega privatnega in javnega življenja v stagnaciji, katero občutimo vsi na vseh poljih. Nolens volens mora tudi socijalistični blok računati s to borbo, ker od njenega hitrega in pozitivnega konca je odvisna hitreša in pozitivne izvršitev socijalnih reform. Kako je mogoče v sedanjih razmerah izvesti tako socijalno reformo, ko še danes n. pr. Hrvati ne sprejemajo in ne priznajo kakega predloga ali plana, čeprav je dober in koristen, samo zato ker ga predlagajo Srbi in obratno? A socijalistični blok mora priznati, da je v tej državi preslab, da bi mogel sam izvesti potrebne socijalne reforme.

Ko bi socijalizem vrgel od sebe internacionalizem, samo utopijo, se oprijel nacionalizma in se pretvoril v iskren narodni socijalizem, bi se načel z nami v enem taboru. Lep pojav, ker se to v mnogih naših pokrajinali že dogaja. Tako so v Vojvodini pristopile vse delavske organizacije k naši organizaciji, katerim na bazi jugoslovanskega nacionalizma garantira z večjim uspehom doseglo pravičnih zahtev. Tako je tudi v Brodu, Splitu in po celi Dalmaciji.

Razumljivo in upravičeno je to pristopanje delavstva v našo organizacijo, ker naš pokret hoče bratsko slago in medsebojno bratsko pomaganje, a ne klanja radi razredne ali plemenske mržnje. Med raznimi sloji mora vladati harmonija, a ne separatizem. Nacionalizem vsebuje vse sloje in stoji na tem, da eden sloj spopoljuje drugega in da bode vsak posamezen obvarovan. S tem je najbolj zagarantrana enakost, svoboda in pravica.

(»Budučnost.«)

Pod junačkim Veselinovim rukama lemeš je tako skripao i zvonko bi zazveznuo kad bi naišao na koji kamenčak...

Zemlja se je na zimskom suncu blistala, a duge brazde izorane zemlje izgledale su kao da su obasute čistim biserjem i dragim kamenjem. Osečas se je neki osobiti zemljani miris.

Na obližnjim brežuljcima sneg se malo po malo kopnjo...

Veselin je bio odeven uskim tamnomodrim benevrejkama, koje su bile urešene svetlomodrim uresom i gdegle malo istrošene. Bio je namrštena čela; u licu crvene zemljane boje.

— Ustavide ih, Vuča — viknu sinu — da malo upočinemo!

— Ea, ea; rano moja! — Ustavlja je Vuk svoje hranične.

Veselin i Vuk sedoše pod jednim obližnjim grmom, u zaklonici od lagane južine. Izvadili su futuru vina i komad ječmenice pa su se dobro nahranili. snružili su se na zemljo i naslonili se svaki na lakat leve ruke.

Volovi su takoder legli i nekako su zadovoljni pogledom mirno gledali pred se i preživakali hranu...

— Svantevida mi dobrog, — mislio je u sebi Veselin tisa užine — malo zemlje i malo vinograda imadem. Dece dosta, blaga još i više, a malo, pre malo zemlje. — Čitava struga vučači, bulkožaci; dvanaester volova oraca, troje krava muzara i troje teladi; dvanaester prasadi; dobra konja jahača, kobilu i mlado ždrebce; silu peradi — i tako sve dalje i dalje nabralao je sve blago i imanje svoje, pa nastavi odlučno — malo, pre malo zemlje, Svante-

J. M. NEKRASOVLEJ. Beograd:

Mi i Italija.

Kad je italijanska vlada, po svetu svetskog rata, uvidela, da je nesposobna da odgovori teškim zadacima svoje unutrašnje politike i da spase Italiju od opasnosti boljševizma, ona je upregla sve svoje snage, pa da stvari — po starom običaju svih vlada u sličnim prilikama — jednog strašnog bauka ili jednu mečku, na kojo bi skoncentrisala svetu pažnju italijanskog naroda. Največja i najrafinirana od svih vlada i svih diplomacija na svetu, macchiani avellistička je italijanska vlada i uspela u svome nastajanju. Ona je dovoljala jednu strašnu mečku, koja se zove jadranski problem, i tu, na toj mečki, skoncentrisala je pažnju čitavog italijanskog naroda. Več posle nekoliko povika: »Veliko čudo, udite, samo pet para, samo pet para!« italijanskoj je vladu uspelo sve gledače uveriti o tome, kako spas Italije ovise jedno v srečnom rešenju jadranskog problema, o potrebi zauzimanja Dalmacije i Reke itd. A da publici ne bi dosadilo gledanje, trebalo je tu mečku terati, da izvada razne komedije, trebalo je oblačiti je svaki čas u druge haljine itd. I otuda sledi razne scene, kao: D'Annunzij, paljenje Narodnih Domova i trgovina, zatvaranje jugoslovenskih škola i crkava, bacanje bombi medju jugoslovensku masu, hapšenje i zatvaranje jugoslovenskog naroda, potapljanje jugoslovenskih ladi, bombardovanje Šibenika, paljenje jugoslovenskih brodov, rincusovo ulje itd.

Kad je italijanska vlada osetila, da je toga igranja sa mečkom več dosta, pošto je medutim u šumi boljševičke nemam svad'ana i ubi ena, a da su operacije: demonstracije sa mečkom suviše skupe a pomalo i opasne, da bi daljno izazivanje i vredanje jugoslovenskog naroda moglo dići glave taljane, tada je trebalo jadransku mečku oterati sa pozornice. I, da bi odnos sa Jugoslavijo, koja se je z dana u dan opazljivo konsolidovala, postali snošljivi, da bi se zbegao rat sa Jugoslavijom, italijanska vlada, sa Mussolinijem na čelu, trebala je odgovoriti svojoj međunarodnoj obavezi i izvršiti ratifikaciju načelnika. Šta joj je, dalje, trebalo, da izdržaje crnogorske i hrvatske legije, da izdržava naše proterane izdajnike, da šilje svoje aeroplane nad našu državno teritoriju, da spusti letke buntovničke soderne itd.?

Konstatujemo, da otkako ima istorije, još se nikad jedna suverena nacija i država nije ponela napravno oklevati više ni jednoga časa. I tako, Liga jugoslovenskih osvetnika poručuje po poslednji put:

No, da Italija ne bi presekla odredbamput sa iluzi ami svoja naroda odnosno zauzimanja Dalmacije i aneksije Rijeke i da narod izade iz pozorišta, ostavivši mečku na cedištu, na ulicu da traži računa o vladnim delima, Mussolini je morao dati svečanu izjavu, da on nikako ne misli, da se odrekne Dalmacije, a još manje Rijeke. A kao zalog i garanciju, da ta njegova izjava ima i svoje dublje i ozbiljno značenje, trebalo je luku Baroš i Delta zadržati pod italijanskim okupacijom.

Mi, jugoslovenski nacionalisti i komite, sve te teškoće italijanske vlade znamo vrlo dobro, a svakako bolje, što bi italijanski kisoši predstavili za jednu naciju, koju oni drže za infernou i nekulturnu. Ali istovremeno se pitamo: Otkuda to, da se Italija spašava na račun jedne druge države a naročito otvara to, da se Italija spašava na račun Jugoslavije, koja je u ratu načiščila stradala? Otkuda to, da Italija postupa s nama danas, u dvadesetem veku, onako, kako nisu ni Turci s nama nikad postupali? I dale: Kad je več odredila Jugoslaviju za svojo žrtvu, je li trebalo, da je na onako nečuveni i u istoriji još nikad nijedan narod nije bio kažnjen! Jer propast Turske in stopenje Austrije — to su bile naprostot glume naprama onome, što čeka Italiju!

Ovo je poslednji put, što mi Italiju pozivamo, da ne odugovlači sa ispraznjenjem čitave treće zone, uključivši tu i Deltu i Baroš. Ovo je poslednji put, što je pozivljemo, da prestane sa rušenjem našeg suvereniteta i sa progonima jugoslovenskog elementa u italijanskem ropstvu.

Mi smo dugo trpeli i dugo gutali, jer nismo hteli udariti bez absolutne sigurnosti u potpun i svestran uspeh. Danas su naše snage takove, da mi ne trebamo oklevati više ni jednoga časa. I zato, Liga jugoslovenskih osvetnika poručuje po poslednji put:

»Italijo, biraj: Čast ili smrt!«

Beograd, 13. II. 1923.

Živel krali!

»Vidovdan« (Novi Sad) prinaša brzo avko iz Beograda: Iz zenešivega vira smo izvedeli, da t. bila vlast pripravila vse za razpust Orstane, toda včeraj (9. II.) je pristo no mesto odbilo predlog.

Nacionalisti! Zahtevajte »Orjuno« v vseh javnih lokalih, kamor zahajate!

Vsem, ki želijo zdrav e sebi, svojim dragim in našemu narodu, vriporočamo edino sredstvo zoper črne koze in rudeče varje, da takoi našte »ORJUNO«, ki je priznano na boljše cepilno sredstvo proti tem ostudnim kužnim boleznim. ---

Veselin je pri duši bilo teško vrlo teško. On je osečao da čemu se dogoditi nešto velika i strašna. Hiljadu misli po hiljadu puta prodoše mu kroz izmorenou glavu. Činilo mu se je kao da će sad hiljadu gromova napatiti da će ga bacati i o crnu zemlju tuči, te okretati ga i sve mu kosti isprebijati. Činilo mu se je kao da će celo zemlja trešti da će ismucati, na da će njega gutati, pritisikati i ponova ga iz utrobe svoje bacati van...

Takove su misli morale Veselinu pri svakom koraku. On je držao, da je to nemila osveta nemilog Nevida. Ali ipak, med svim tim crnim mislima, plamela je jedna malta svetla iskra, koja mu je kazivala da će sve te boli, sve patnje i sve te strahote nadvladati, preboleti i preživeti, pa da ga u budučnosti čeka nešto veliko i lepo, njega i celo njegovo koleno.

Mirno i največim samopregorem, slegnuo je izmorenou pleča i donekle se je izmirio tim mislima, a za ono što je imalo da bude kao da mu nije ni stalo.

— Sto bog i sreča unačka! — Kliknuo je junačkim glasom, a glavu namrštena čela tvrdosnust na junačka vrsa. Crne guste obrve namrščio je i svoje velike oči otvorio, zentce razširoj i ukočeno je gledao daleko, daleko — tamu.

Bio je ozbiljna izgleda jednog ispačenog čeljadeta, a na ustima mu se je ukazivala bela pena kao slina zaplašenu konju. Premda je bio umoran i nije znao kuda hoda, on je čvrstim korakom giglajo i giglajo po nepoznatoj i vrelnoj gori dugo i dugo...

(Nastavlja se.)

LJUBO D. JURKOVIĆ:

(4.)

3.

II. DEO.

Frošle su mnoge i mnoge godine i godine za Andelijine i Veselinove ženidbe.

Jednog sunčanog zimskog dana stajao je Veselin Veselinović nad drvenim plugom. Bio je sav oznen od nadornog rada: rukave je zasukao površje laktata; na rukama mu nabreknuše modre žile pune rujne krvi. Orao je svoju oranciu, a plugom je noregnuo šestero volova oraca. Volovi su bili veliki, beli i šareni sa velikim oštrim rogovima...

Volove je vratilo negov starii sin volar Vuk, koji je milo sekao lepu volunjsku pesmu, e da mu volovi budu veseliji i da mu bolje oru. Sekanje je zasladičao zvonkim glasom, a u pesmi bi umetnuo neke osobite glasove, pa otezajući pevca:

Cmij cvole, crano cmobja;
Cupri ejārmu, cvolak drāgi;
Cajde cvolak cmobj crādi,
Crādi cvolak drāgi, — drāgi —

U ruci je držao dugi bad, pa sad jednoga, a sad drugoga vola, više od milošte no od potrebe, bado je i neuromno je dalje pevao, milo sekajući. Volovima su se zacrvlenile noge od izorane zemlje, a bele su im bale navrnute na gubice, pa su ih ponovo mirno natrag u stavljali.

Stran 2.

kjer je doživel polk svojo Golgošto. Človeku se zdi vsa ta groza nekaj neverjetnega, a je vendar tragična resnica, krvava zgodovina, ki jo je pretrpelo toliko in toliko tisoč naših fantov in mož. Dalje poraz italijanske armade, pohod v Italijo. Strahovite boje ob Piavi, poraz avstrijske armade, njen razpad. In dalje upor polka in njega zakletev. V knjigi je našteti vse polno živih prič, ki svedočijo za neovrženo zgodovino tega strašnega trpljenja. Delo izpopoljuje še 25 izvirnih slik, ki predstavljajo vso kruto resničnost bestjalne vojne. Za vse one tisoče in tisoče, ki so pri polku trpeli, bo to prava spominska knjiga, zanimiva pa bo tudi za vse, ki nimajo pojma o grozotah na fronti. Knjiga bo zanimala tudi naše neodrešene brate, ker na njih zemlji se je vršila vsa ta strašna žaloigra in tudi njim je delo posvečeno. Kako so razpadale cele vasi, kako je ginila vsa dežela. Pisatelj je gledal njen razdejanje, njenog zasluženje, v duhu pa vidi tudi njeno odrešenje. V »viziji osvete« dvigne zaslužne brate iz robstva.

Kronika.

Oblastni odbor kakor tudi mestni OR-JU-NE poslujeta v areni Narodnega doma. Uradne ure: vsak dan od 10.—12. in od 16.—19. ure.

Člane pozivljamo, da se takoj naročne na naše glasilo. Za imovitev je naročitev obvezna. Načrta se potom mestnih organizacij, po položnicah ali pa z dopisnico na upravo lista.

Oblastni odbor.

Vsem naročnikom pošljamo naš list točno. Prihaja nam pa pritočbe, da isti lista ne dobe. Očividno se nam delajo začreke na pošti. Prosimo cene naročnike, naj nam takoj javi o nedostatki.

— Podlost. Od pokrajinske uprave smo dobili informacijo, da je bil na gospodarja tov. S. Žnidriča poslan službeno, poštno prostoto, en izvod »Slov. Naroda«, od 6. t. m., v katerem je članek, kjer je opisan njegov nastop pri g. pokr. namestniku. Ta članek je obrobljen in ime Stanko Žnidrič podprtano.

Radičevi agenti v Mariboru. V torek, 13. t. m., so sklicali Radičevi in Novačanovi agenti v gostilno Orovčič v Vetrinjski ulici v Mariboru agitacijski sestanek, na katerega so prišli večinoma tamkajšnji nemčurji. Agenti so delli med svoje verake nemški program Radičeve republikske stranke z Radičevim slikom ter »Slobodni dom« in »Republkanca«. Ko so izvedeli naši tamkajšnji tovariši za to zborovanje, so poslali k Orovčiču par čet, ki so republikance razgnale in zaplenile v ilove programe, liste in spise. Vzkljikoč kralju in enotni Jugoslaviji so se orušali nato mirno razšli. Upamo, da si Radičevi in Novačanovi agenti ne bodo več upali na vroča mariborska tla. Živila mariborska Orjuna.

Sport klub Primorje in akadem. klub Primorje sta priredila prošle dni zabav. Zabavo privočimo vsem mladim ludem, toda vprašamo neodrešence, kako se je dogodilo, da le med nimi tudi račal italijanski delegat. Mari tudi to spada v iridentistično prireditve? To je škandal prve vrste! Prireditelji pa zasluzijo, da jim naši neodrešeni bratje tam preko da pokuši mačino rincovog. Morda tem petolizcem priborčamo, da okrasijo drugič dvorano z italijanskimi zastavami, kakor so to načravili nihovi idrijski tovarši. Ali ne občutite sramote Vašega početja? Ali vam je italijanski fašizem izgnal že zadnjo troho ponosa? Ali mislite, da se tako osvaja domača gruda?

Dopr. »Orjuni«. Prejeli smo: Podpisani se naročam na Vaš list ter nameravam pristopiti k borcem za našo narodno idejo. Naznam, da

sem član (Zagorskega) Sokola ter javljam, da sem bil leta 1914. v Celju radi mojega narodnega mišljenja aretiran in v Gradcu obsojen na dveletno iečo, katero sem prebil v vojaški kaznilični v Möllersdorfu pri Dunaju. — Po poklicu sem trgovski sotrudnik; ker pa so žal še tako žalostne razmere, sem bil primoran drieti za delo pri tukaiščem premogokopu. Tudi pri nas imajo švabi in protidržavni elementi glavno vlogo ter zatira o kjerkoli mogoče narodne delavce. Pa saj se ti škodljivci naše domovine lahko šopirijo, ker imamo žalobog na kompetentnih mestnih take kmanice, kakor n. pr. g. Hribar, ki bi se še sedaj radi z bajonetom dostavili v bran našim najhujšim sovražnikom ter bi prodali tudi domovino za nil obstoje. Iz lastnega prepričanja, da se mora z vso silo zatreći ta protidržavna golaten pristopam k Vaši organizaciji s kljcem: V boj! za domovino. Zdravo!

Na naš parto v jedni prešnih številk smo prejeli sledoč izjava, katero objavljamo:

Moja izjava.

Podpisani Anton Umberger, sodnik in vod v tvrdke Siegel & drug, Ljubljana, Dunajska cesta 31.

Izjavljam za svojo osebo: da sem rojen Ljubljanc in odločen naprednjak. Kot pripadnik narodno-napredne stranke sem goil narodno mišljenje in podpiral napred, stremljenje. S stanu primernimi prispevki sem pomagal različnim naprednimi društvom in posebno radiaštvu, 35. reci petintrideset let sem član Ljubljanskega Sokola, član Jugoslov. Matice, član Slov. planinskega društva ter bil svoječasno navdušen pevec Glasbene Matice.

Izjavljam, da vsa ta dejstva zastonno dokazuje o moje notranje prepričanju in se mi je z partem v »Orjuni« delala velika krivica.

Izjavljam, da so sodenji tvrdke Čehoslovaki. Slučajno e bil med momio odsotnost drugo polovico meseca januarja prokurist tvrdke tu, kateri je Neinec, rodom Dunajčan ter e vsled tega govoril le nemško, kar na jaz ne morem nositi nikake odgovornosti in se meni samemu ali tvrdki v splošnem ne morem vzeti v zlo.

Izjava potrjujem z lastnoročnim podpisom: Anton Umberger.

S tem pa še ni rečeno da ne obsoamo tistih Jugoslovanov, kateri noso svojo narodnost v zaščito tujih tvrdk, katere nam potem vtihtajo svoje ludi.

V boj za Jugoslovansko Narodjo! Kdor ni z nami, je proti nam; kdor je proti nam je proti državi — zato podpiraj in pridruži se Orjuna!

DR. IVO MOGOROVIĆ, Beograd:

Misli in preprčanja.

Kar sta zrak in svetloba za rastlino, to je svoboda za človeka.

Dokler ne pride človek izpod udarcev preganjanja, bede in poniranja popolnoma čist, ne more občutiti topote notranje svobode.

Javno imenje je nestanovitno kakor marčevno vreme. Da se razčisti obzorje in ustanovi vreme, so velikokrat potrebne velike nevihte.

Hiteti za slavo, se pravi, bežati od nje.

Delati iz častihlepnosti se pravi, delati nekaj, za kar niste dorashi.

Medtem ko temelji moč reakcionarnih strank na egoizmu in korup-

Razne vesti.

Stavka cestne železnice še vedno traja. Vprašamo merodajne faktorje, ali boste res treba Orjune, da se nekolikim nemškim čifutom odločno pove, da ne pustimo svojih ludi na svojih tleh izmogavati? In vi širokoustni rešitelji delavca — kje ste? Kmalu vas bodoemo naučili, kako se brez fraz pomaga delavstvu!

»Grafični Radnik« je priobčil nastopni poziv: »Zadnje dni se mnoge deanski napadi na razne tiskarne. Iz mržnje napram posamnim listom smatrao gotovi nepoučeni mladi ljudi za potrebitno, da se maščuje nad tiskarno v kateri se tiska dotični list v kateri so zaposleni popolnoma nedolžni grafični delavci. Dogodilo se je celo, da je bila v neki tiskarni med grafičnimi delavci vržena tudi bomba. Samo slučaj se je zahval evati, da so se ti siromaki pravčasno rešili in tako utekli gotovi smerti. Tako ti atentati, namenjeni poediničnim člom, ne zadenejo onih, katerim so namenjeni marveč popolnoma nedolžne ljudi, nas grafične delavce, ki na ta način lahko izgubimo življenje in kruh. Sedaj se govori tudi v Zagrebu, da bodo zaradi pisanje nekaterih listov demolirali poedine tiskarne v Zagrebu. Vsaka akcia a rodi reakcijo. Strankarska mržnja je prikelila do vrhunca in pravčasno je, da se bg stranka, kateri je druga stranka demolirala tiskarno njenega lista, revanjiral. A končni rezultat? Ti listi bodo zopet izhajali v katerikoli nedemolirani tiskarni, a iz demoliranih tiskaren bo ostalo brez posla in bo vrženo na ulico na stotne grafičnih delavcev. To sili grafične delavce na to, da skrbe za potrebitno samoobrambo. Z ozirom na to obozariamo tem potom pristaše vseh strank, naj se izogibljene takšnih nakan. V protivnem slučaju bodo grafični delavci primorani, da ustvari delo in s tem onemogočijo izhajanje njenih glasil v vse državne stranki, katere pristaši bi poškodovali ali demolirali tiskarne listov nasprotne stranke. V tem stremljenu e dolžan v svojem lastnem interesu nas podprtati tudi Savez Udrženja grafičnih poduzeć v Jugoslaviji. Tovariši! Bodite pravavljeni!«

Kaj je vse mogoče v Jugoslaviji? V cjenjeni Orjuni od 6. februarja sem čital neverjetno: Banjaluka Stadt, Javam sporočim še eno neverjetno: v Mariboru v meščanski šoli imajo učenci še danes v njih čitankah na strani 116 cesarsko pesem. Ne vem je to zanikernost ali so pobožne želite. Naj bo prvo ali drugo, obsojanje je vredno. — Orjunaš.

U starom Bečju (Vojvodina) načinili su bili Komadničevi zemloradnici zbor, na koji su u velikom broju došli i tamošnji nacionalisti. Komadničevac dr. Apić počeo je da govori i to madžarskim jezikom,

ciji, je vsa sila revolucionarnih strank v morali in nesebičnosti.

Fatalnost hrvatskega bloka je v tem, da so vodniki njegove politike sovraščino in maščevanje, dva najgrša v obenem tudi najdražja sestovalca.

Obstoj klerikalne stranke v Jugoslaviji nam je dokaz, da jugoslovanski narod še vedno ne zna razlikovati naloge cerkve od naloge države.

Vlačiti politiko v cerkev se pravi, goniti Bogá iz nje.

Klerikalec v parlamentu je kakor hudič v cerkvi.

Religija in politika sta dva dragocena elementa, ki pa, čim bolj se med sabo dotikata, tembolj izgubljata svojo lepoto in vrednost.

ali je morao odmah prestati, ker su nacionalisti digli veliku galamu, pročerali ga sa govorničke tribine i održali onda veliki nacionalistički zbor. Komadničevci, udruženi s Madarimpočeli su po crkvama zvonti u sva zvona i zvati narod na izbruno, ali su se brzo umirili, ker su nadošli odredi akcione sekci, kjer so izazivale ubrzo primirili.

Komunizem je treba zatrepi! V Trstu so odkrili veliko jugoslovensko-italijansko komunistično zaroto. Italijanski listi pišejo, da so imeli zastrelki po navodilih iz Moskve vodjeni ustanek v Jugoslaviju in Italiji obenem. Kakor nam je draga Rusija kot slovenska zemlja, odločno pa moramo odklanjati povelje Židov, ki rezidirajo v svetem Kremlju in ga onečaščajo na nesrečo v sramotno bratskega ruskega naroda. Komunizem mora izginuti!

Doli Švabi! Iz Prage javljajo, da je prišlo v praškem gledališču do burnih demonstracij o priliki neke komedije Bernharda Shawa, kjer se zasmehujejo balkanski vojniki. Jugoslovanski dijaki so dvignili tak hrip, da so morali predstavo prekriti.

Slovenska društva podpirajo Nemce. V Mariboru v Jurčičevi ulici se nahaja hotel in restavracija »Stara pivarna«, ki je last pretkanega nemškega nacionalista Halbwida, ki se je udeležil dne 1. t. m. tudi izzivalnega celjskega »Jagaballa«. Nemci tega hotela in restavracije ne posečajo toliko, pač pa ga skrbno podpirajo razna zavedna (?) narodna društva, ki prirejajo tam svoje občne zbore, sestanke itd. Tam zboruje Slovensko Planinsko Društvo, tam zborujejo slovenski športniki itd. G. Halbwild se na račun slovenskih par debeli, poseča razne pan-germanske prireditve ter se smeje neumnim Slovencem, ki ga podpirajo. Opozorjam slovenska mariborska društva kakor tudi poedince, da se enkrat vendar zavejo, kaj je njihova dolžnost. »Stara pivarna« spada na indeks. Enako zborujejo razna slovenska društva in klubi (S. K. »Maribor«, »Grohar«, Novinarski klub itd.) v kavarni »Rotovž«, ki je last Nemca Käferja, bivšega velikega prijatelja nadvojvode Evgenija. Tudi to je sramota, ki mora biti čimprejje izbrisana.

Umagana cuna s katero bi si ne smiel zamazati rok nobeden Jugoslovjan, so Kleklove novine. Značno je, kako demagog Klekl zapeljuje ubog slovenski narod v Prekmurju. Vse, kar je poštenega, zmerja s srbskimi ljudmi. Šole so mu nosrbovalnice. Beograd je bogato obložena miza, iz katere dobivamo samo drobtinice itd. To umazano gonilo proti narodu in naši narodni državi pa podpira tudi g. okrajin glavar, ki gre hujšačem zelo na roko. Nešteti klici zavednih Jugoslovanov iz Prekmurja.

Mnogim notranjim in zunanjim sovražnikom se skomina po jugoslovenskem narodu. Toda, dokler po pesem o Kraljeviču Marku odmevala v srcih njerovih potomcev bo ta narod vedno bolj in bolj napredoval in postajal močnejši.

Vsa zgodovina jugoslovanskega naroda nas utruje v veri, da bo on na vse sovraščino, pakost in slepoto svojih premaganj tironov odgovoril z ljubeznijo in svetlobo.

To iskrenega prijateljstva med jugoslovenskim in italijanskim narodom ne more priti nikoli, to pa iz prostega razloga, ker sta si značajo oba narodov diametralno nasprotne. Medtem ko je jugoslovanski narod v telesno junaštvo, nosi italijanski narod v sebi vse lastnosti bojaznivca.

murja nas opominjajo na to sramotenje naroda in države. Ze se osnuje v več krajih Prekmurja Orjuna, kd bo pokazala tej črnožoči madžarski gospodi, da se jugoslovenski narod ne da zavajati v sužnost in ne pod jarem grofov in hercegov, za katere se g. Klekl pridno poteguje. Okusil je narod sladkosti suženjstva. Ne mera ga več, ker je zadost pretrpel. Dan obračuna ni daleč!

Aretirani protidržavni agitatorji. V vasi Tordinici so orožniki aretirali več agitatorjev, ki so agitirali v protidržavnem smislu. Aretiranci so bili izročeni osješkemu državnemu pravdnu.

Rajanje »Šabava« v Šoštanju. Pretečeno soboto se je tu vršila zabava Woschnaggovih uradnikov, med katere spadajo tudi oni, ki pometajo pisarne in stranične, pod firmo »Beamtenbale«. Na to prireditev so bili povabljeni skoraj vsi tuk. Slovenci; in res se je našlo med našimi vrstami nekaj izmeščkov, ki so prireditev posetili. Naj navedemo imena: Kompletna rodbina Sinica, Janežič Gusta, blagajničarka tuk. Sokola, sicer učiteljica in postajenec Zupan Lipe — sramota jim! Da bi se »Bal« tem impozantnejši vršil, je naročil tuk. župan g. Marinček več orožnikov, da so varovali to propalo gardo. Kot protiuslužno so mu Šabvi baje podarili več buteljk pristnega jurezalca. Obisk je bil precej klavern, ker večina nemčurških lovcev ni še okrevala po »Jagi« v Celju. — Verujte nam, Woschnagg in comp., da je bila prireditev te vrste zadnja v Šoštanju.

Vsem organizacijam. Pozivljamo vse člane, da ne sprejmejo nobenih podpor od naših nasročnikov, posebno od tujerodcev. Če se le to zgodilo, na se zneski takol vrnejo.

Oblastni odbor.

Somiljeniki, berite in šrite »ORJUNO«, ko jo prečitate, jo dajte naprej!

Mi se borimo za edinstvo in všečino naše države, za povzdigo in razvitek vseake poedine klase in vsakega poedinega človeka.

Raznašalec

za mesto Ljubljana
se sprejme.

Zglasti se je od 5.—7. ure zvečer v ARENI NARODNEGA DOMA.

Zemljišče po ceni na prodaj!

Proda se zemljišče v obsegu 11.548 m<sup

Modna in športna trgovina
za dame in gospode

Največja izblira damska oblačila, bluz,
plaščev in nakitnih predmetov, dlanje
klobukov za gospode, perila, kravat
in drugega.

„SAVA“

Opća osiguravajuće
dioničarsko društvo
ZAGREB

„CABA“

Opište osiguravajuće
dioničarsko društvo
ZAGREB

Generalno zastopstvo za Slovenijo

V LJUBLJANI

Sv. Petra cesta št. 2

Posluje v vseh zavarovalnih strokah.

MODNA KROJAČNICA
JOŠKO SUŠNIK

LJUBLJANA

Prometni zavod za premog

d. d. v Ljubljani

iz slovenskih premogovnikov

velenjski, šentjanški in trboveljski premog

vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah
premogovnikov, za domačo uporabo, kakor tudi za
industrijska podjetja in razpečava na debelo

inozemski premog in koks vsake
vrste in vsakega izvora

ter priporoča posebno

I čehoslovaški in angleški koks za
livarne in domačo uporabo, kovački
premog, črni premog in brikete.

NASLOV:

Prometni zavod za premog, d. d. centrala v Ljubljani, Miklošičeva c. 15/II.
Podružnica v Novem Sadu (Bačka).

**MANUFAKTURNA
VELETTRGOVINA**

HEDŽET & KORITNIK

LJUBLJANA — FRANČIŠKANSKA ULICA 4

BRZOJAVI: HEDŽET TELEFON 75

Kupuje in prodaja
... vse vrste lesa

ZOBNA
KREMA

IMPEX
družba z o. z.
LJUBLJANA

NAJBOLJA
DIVADENT

Lastna žaga . . .
v Bohinjski Bistrici

DOBI SE
POVSOD

Cevlje kupuje od domačih
tovarn tvarke Peter Kozina & Co. z
znamko „Peko“, ker so isti priznani
najboljši in najcenjeniji. Gavna za oga
na drobno in na debelo Ljubljana,
Breg 20 in podruž. Aleksandrova c. t.

„SLOGRAD“

Slovenska gradbena in industrijska d. d.

Telefon Inter. 180.

Telefon Inter. 180.

Tehnična pisarna Ljubljana, Sp. Šiška,
Frankopanska ulica 151.

Izvršuje: stanovanjske hiše, trgovska poslopja, mo-
derne industrijske zgradbe, betonske in železobetonske -
konstrukcije, vse vrste vodnih naprav na podlagi
25 letnih izkušenj. Specialiteta: železobetonske cevi
za vodne naprave in vodovod.

Zastopa: Patent Dr. inž. Emperger-a za izvrševanje
konstrukcij iz armiranega betona z litoželeznimi vlož-
kami za visoke tlocene napetosti (kakor pri skladisčih,
„silo“-mostovih in podobno). Izdeluje: vse vrste teh-
ničnih projektov in statičnih proračunov. Parna žaga.

MODNA TRGOVINA

A. ŠINKOVIC

NASL. K. SOSS

LJUBLJANA
Mestni trg 19.
CENE ZMERNE!!

Ing. dr. Miroslav Kasal

oblaščeno poverjen stavbeni inžiner
in mestni stavbe inž.

Ljubljana, Mirje št. 11.

Izvršuje in projektira vsakovrstne
visoke zgradbe, vodne zgradbe,
železobetonske stavbe itd.

Autogaraža
AUTODELAVNICA

A. Thaler

LJUBLJANA
GLINCE 37.

ŽELEZNATO VINO

lekarnaria PICCOLI-ja v
Ljubljani, Dunajska cesta,
krepa oslatek malokrvne ljudi.

TRGOVSKA BANKA D.D., LJUBLJANA

SELENBURGOVA ULICA ŠTEV. 1.

(PREJ SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA)

Kapital in rezerve Dlr. 17,500,000.—

Telefon: 189,
146, 458.

Izvršuje vse bančne posle najtočnejše in naikulantnejše.

KONFEKCIJSKA TRGOVINA
LJUBLJANA, Mestni trg 5

O. BERNATOVIC

KONFEKCIJSKA TRGOVINA

DELNIŠKI KAPITAL
Z REZERVAMI

Dlr. 4,000,000

BRZOJAVKE: TEXTILIA

LJUBLJANA

TEXTILIA

TELEFON 177

LJUBLJANA

TRGOVSKA IN INDUSTRIJSKA D. D.

DELNIŠKI KAPITAL
Z REZERVAMI

Dlr. 4,000,000